

İki tezin karşılaştırılması

04.06.2012

“The non-uniform Argon DC glow discharge system parameters measured with fast three couples of double probe” - Demiral Akbar, Ph.D tezi, ODTÜ, Mart 2006 (“Tez-1”) ve “Measurement of nonuniform magnetized argon plasma discharge parameters” - Ebru Dağtekin, M.S. Thesis, ODTÜ, Aralık 2006 (“Tez-2”) tezlerinin karşılaştırması.

Genel değerlendirme

Her iki tez de deneysel plazma fiziği alanında, çok yakın konularda hazırlanmıştır. Çalışmaların aynı dönemde ve aynı danışmanın gözetiminde yapıldığı gözönüne alındığında bir ölçüde örtüşme beklenebilir, ama tezler beklenenin ötesinde örtüşmektedir. **İntihal yapılmıştır**. Birçok paragraf birebir kopyalanmıştır. Kopyalanan kısımlardan görebildiğimiz kadarı sonraki bölümde listelenmiştir.

Tezlerin giriş ve yöntem kısımlarında büyük miktarda intihal vardır. Aynı konuda ve aynı düzenekle çalışmak bu durumu mazur göstermez. Bu kadar fazla örtüşme gerekli ise, aynı çalışmadan iki tez çıkarılmış, veya tezlerin birisi bilimsel olarak yetersiz kalmış demektir.

Tez-2 daha sonra yazıldığından Tez-1'i intihal ettiğini varsaymak makuldür. Tez-1'deki bazı cümlelerin Tez-2'de azıcık değiştirilerek (ve yer yer hatalarla) tekrar yazılmış olması bu şüpheyi güçlendirmektedir.

Aynı çalışma grubundaki kıdemli öğrencilerin genç öğrencilere rehberlik etmesi normal bir durumdur, ancak tezde büyük miktarda metin kopyalanması rehberliğin ötesinde, akademik bir suç haline gelmiştir. Özellikle, intihale karşı tezlerin başına feragatname ekletecek kadar hassas bir kurumda bu tür metin kopyalamalarının görülmesi ironiktir.

Tez-2'de birçok şekil (atıf yaparak veya yapmayarak) Tez-1'den alınmış. Fakat bu şekiller Tez-1'de net ve okunaklıyken Tez-2'de düşük çözünürlüklü, yazıları okunamaz durumda, hatta en-boy oranları aşırı derecede bozulmuş. Muhtemelen şekillerin orijinalleri değil elektronik belgeden kopyalanmış halleri kullanılmış. Aynı çalışma grubunda oldukları için Dağtekin Akbar'dan şekillerin orijinallerini isteyebilirdi. Bunu yapmamış olması Akbar'ın intihalden habersiz olduğunu düşündürüyor. Kaldı ki Akbar'ın haberi ve izni olsaydı bile intihal gerçeği değişmezdi.

İntihal dışında, Tez-2'nin bilimsel niteliği de yoktur. Anlaşıldığı kadarıyla Tez-1 için hazırlanan düzeneğe çok basit bir ekleme yapıp tekrar ölçüm alınarak kotarılmış bir çalışmadır. Sonuçların bilimsel değerlendirmesi çok zayıftır. Kanaatimizce bir yüksek lisans tezi olmaya değil, ancak bir bitirme tezi olmaya uygundur.

Cümle değiştirerek intihal

Tez-2'nin birçok kısmı Tez-1'den aynen kopyalamadır, birçok başka kısmı da cümlelerin az değiştirilmesi ama cümle ve paragraf düzeninin aynen kopyalanmasından ibarettir. Buna örnek olarak şu paragrafları verelim:

Tez-1, s.24: *Electrostatic plasma probes were invented by the scientist Irving Langmuir in the year 1924. His relatively simple devices were the first plasma diagnostic instruments and still bear his name, as electrostatic probes are most commonly referred to as "Langmuir probes". They are capable of measuring electron density, ion density, electron temperature, plasma potential and floating potential. Their*

accuracy in measuring these plasma properties depends on the particular situation in which they are used. Their use is limited to cool plasmas which will not melt or rapidly erode their surfaces because they are material probes that must be inserted into the plasma. Despite their simple construction and operation, the interpretation of their data can be quite complex[24].

Tez-2, s.20: Irving Langmuir invented electrostatic plasma probes in the year 1924. The devices which he were developed relatively simple and the first plasma diagnostic instruments also still bear his name, as electrostatic probes are most commonly referred to as "Langmuir probes". Electron density, ion density, electron temperature, plasma potential and floating potential can be measured by probes. The exactness in measuring these plasma properties rely on the particular condition in which they are utilized. Their function is limited to cool plasmas which will not melt or rapidly erode their surfaces because they are material probes that must be inserted into the plasma. From the aspect of construction and operation they presents simple methods, but the interpretation of their data can be quite complex [27].

Görüldüğü gibi Dağtekin aktif fiilleri pasif yaparak (veya tersi), kelimeleri eş anlamlılarıyla değiştirerek (hatta accuracy yerine exactness kullanmak gibi terim hataları yaparak) yaptığının kopya gibi görünmemesini sağlamaya çalışmıştır. Bu yapılan kesinlikle intihaldir.

Birbirinin aynı kısımlar

1. Bölüm başlıkları ve alt başlıklar ilk dört bölümde tamamen aynıdır. Beşinci ve altıncı bölümlerde ise Tez-1'in alt başlıklarının bazıları Tez-2'de aynen kullanılmıştır.
2. Tez-2, s.1, par.1 kopyalanmış. Fakat kopyalanan kaynak (ref.1) kopyalama izni verdiği için intihal değil.
3. Tez-2, s.1, sonraki paragraflar: Ref.2'den kopyalanmış, veya cümleler çok az miktarda değiştirilmiş. Kaynakta kopyalama izni verilmemiş.
4. Tez-2, s.12-17 arasında 2.5.1 numaralı alt bölüm **tamamiyle** Tez-1'de 2.4 numaralı alt bölümden ya birebir, ya da cümlelerde basit değişiklikler yapılarak kopyalanmış.
5. Tez-2'nin 3. bölümü **tamamen** Tez-1'den kopyalanmış. Bölümün ilk sayfalarında cümle yapıları azıcık değiştirilmiş ama cümlelerin sırası, metnin organizasyonu ve paragraflar tamamen aynı. Bölümün ortasından sonra Tez-2'nin yazarı bu kadar küçük değişiklikler bile yapmaya üşenmiş ve metni tıpatıp kopyalamış.
6. Tez-2'nin ve Tez-1'in 3.2 numaralı şekilleri aynı, ama Tez-1'de net ve okunaklı olan şekil Tez-2'de en-boy oranı bozulmuş ve okunamaz biçimde. Tez-2'nin Tez-1'den özensizce intihal edildiğini gösteren başka bir işaret.
7. Tez-2'nin 4.bölümü de **bütünüyle** Tez-1'den kopyalanmış. Bu bölümde Dağtekin cümlelerin yapısını değiştirmeye bile zahmet etmemiş. Şekiller Tez-1'den kopyalanmış, okunaklı olmalarına bile özen gösterilmemiş. Daha vahimi, deney düzeneğini anlatan bu bölümde, Dağtekin'in yaptığı tek farklı şey olan manyetik alan düzeneği hakkında **bir tek kelime** bile

yok.

8. Tez-2'nin 5.bölümünde deneysel sonuçlara dair grafikler var. Tez-1'den farklı olarak, plazmaya manyetik alan uygulandığı için sonuçlar azıcık farklı. Verilerde intihalden şüphelenmek için bir neden yok, fakat resim altı yazılarında bile yine intihal yapılmış.

Verilere dair alt bölümlerde Tez-2'de herhangi bir tartışma yok. Tez-1 ise ölçümlere dair yorumlar ve değerlendirmeler içeriyor. Ne yazık ki Dağtekin Akbar'ı bu konuda örnek almamış.

9. Tez-2'nin 5.1.4 alt bölümü **tamamiyle** Tez-1'den kopya, hem de cümlelerdeki imlâ hatalarıyla beraber. Ancak Tez-1 daha ayrıntılı bir inceleme içeriyor. Resim altı yazıları yine intihal.
10. Tez-2, s. 58, par.1 Tez-1'den kopyalanmış.
11. Tez-2, s. 60, “Work on this thesis can be continued in the future with:” sonrası Tez-1, s.74'den kopyalanmış.

Sonuç

Demiral Akbar'ın doktora tezi ile Ebru Dağtekin'in yüksek lisans tezinin metni büyük miktarda örtüşmektedir. İntihal yapılmıştır. Akbar'ın tezinin daha önce bitmiş olması, Akbar'ın daha ayrıntılı bilimsel analiz yapmış olması, Akbar'ın tezinde şekillerin net ve okunaklı olup Dağtekin'de bozuk ve okunaksız olması gibi gözlemler, Dağtekin'in intihal yaptığına işaret etmektedir. Dağtekin'in tezi bilimsel olarak da yetersizdir.

Bu intihalde Dağtekin'le beraber, her iki tezi yöneten Sinan Bilikmen'in de sorumluluğu vardır.